

[Maisted]

vil gribe ind over for de højere uddannelser, og man vil ødelægge klimaet, og man vil foretage ganske unødvendige indgreb? Og så opdager jeg jo, at bevillingerne i de sidste 10 år er præcis fordoblet, når det drejer sig om de højere og videregående uddannelser. Der er altså ikke foretaget nogen form for besparelser på området.

Tværtimod kunne vi allerede i 1975 forudsige, at vi i 1990 risikerede at have 100.000 arbejdsløse akademikere, og så tror jeg altså, at befolkningen, som selvfølgelig ikke har mulighed for at sætte sig ind i disse problemer, får indtryk af, at vi her har samfundets forkælede elite, der absolut skal have, og at det er de andre, der skal tjene pengene til dem. Det synes jeg er en kedelig konstatering, når vi ved, at der selvfølgelig er behov for, at man laver en omstrukturering, en omstilling af uddannelserne, sådan at man dog afbøder det, man har vidst i de sidste 10 år, nemlig at vi omkring 1990 vil få omkring 100.000 arbejdsløse akademikere.

Vi hører ikke andet, end at det kan man ikke, på trods af at der rent faktisk ikke bliver foretaget én eneste kroners besparelse på dette område. Det, de lærde slås om, er, hvordan omstillingen, omstruktureringen, skal foregå inden for deres eget område, og det er den elite, der altså skulle give udvikling i det danske samfund. Det er dem, der skal styre Danmark fremover, dem, der skal komme med impulser. Det er dem, der skal lægge grundlaget for, at vi fjerner underskuddet. Det er dem, der skal skabe baggrunden for, at de 280.000 arbejdsløse forsvinder, heraf 75.000 unge mennesker, der har et langt lavere uddannelsesmæssigt grundlag og ikke kan finde arbejde. Det er altså dem, der klager sig, på trods af at man kan se på kroner og øre, at de ikke har været udsat for én eneste kroners besparelse.

Jeg synes, det er beskæmmende, og jeg tror, at 90 pct. af den danske befolkning overhovedet ikke kan følge den beklagelse og den debat, der føres i medierne fra de højere uddannedes side, og de har jo rig adgang til at fremkomme med deres synspunkter.

Jeg synes, at undervisningsministeren griber for lidt ind, jeg synes, han tager for lidt hensyn til, at vi altså får 100.000 arbejdsløse akademikere i 1990, for det er nemlig uafvendeligt på nuværende tidspunkt, uanset hvad man foretager sig. Jeg havde nær sagt,

at det er en uværdig måde, de bedre uddannede og eliten i det danske samfund prøver at løse disse problemer på.

Preben Lange (S):

De nye planlagte nedskæringer på de videregående uddannelser rammer også forholdet mellem Danmark og Grønland. Institut for eskimologi ved Københavns universitet er den eneste forsknings- og undervisningsinstitution i Danmark, som primært beskæftiger sig med Grønlandsforskning i et komparativt perspektiv, hvor de øvrige eskimoer eller inuitter i Canada, Alaska og Sibirien inddrages. I 1984 blev det besluttet at nedlægge afdelingen for grønlandsk ved Århus universitet og samle de undervisnings- og forskningsmæssige ressourcer ved institut for eskimologi i København. Ved instituttet er der samlet en betydelig tværfaglig ekspertise i kraft af ansatte og tilknyttede forskere. Instituttets bibliotek råder endvidere over store samlinger af alle former for litteratur om Grønland specielt og arktisk generelt.

Instituttet er imidlertid i de senere år blevet kraftigt reduceret, hvilket er beklageligt set ud fra ønsket om at bevare et godt forhold mellem Danmark og Grønland på alle niveauer. Grønlands hjemmestyre har med oprettelsen af Ilisimatusarfik eller Inuit-institut i Nuuk, Godthåb, demonstreret den vægt, man i Grønland lægger på forskning og undervisning i Grønlands sprog, kultur og samfundsforhold. Det bør nævnes, at det var en forudsætning ved oprettelsen af Ilisimatusarfik, at der skulle finde et øget samarbejde sted mellem Grønland og Danmark om forskning og undervisning. Nedskæringerne kan således true indgåede samarbejdsaftaler.

De seneste nedskæringer rammer direkte sprogundervisningen ved instituttet og her specielt muligheden for at give undervisning ved grønlandssprogede lærere. Dette rammer ikke kun eskimologistuderende, men også kursister på andre fag, som i deres arbejde har behov for grønlandsk. Instituttets uddannelse i sprogfagene sigter dels på at lære de studerende selv at bruge sproget, dels på at lære de studerende at undervise andre i grønlandsk.

Der er i de senere år sket en væsentlig styrkelse af undervisningen i grønlandsk som fremmedsprog både i Grønland og i Dan-